

ÁPOLÁS ÉS BETEGELLÁTÁS ALAPKÉPZÉSI SZAK

ÁPOLÓ SZAKIRÁNY

SPECIALIZÁLT RÉSZ

7.1.2. A szakirányokon szerorzhető sajátos kompetenciák

7.1.2.1. Az ápoló szakirányon továbbá az ápoló

a) tudása - Széleskörűen ismeri a fizikális állapotfelmérés fogalmát, a betegségek kórismézésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képpalkotó vizsgálatok alapelemeit, alkalmazási lehetőségeit, indikációit, kivitelezési technikáit, az egyes vizsgálatok korlátait, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelését, az eltérések értelmezését, valamint a különböző állapotfelmérő standard skálákat és ezen skálák alkalmazásának menetét. - Ismeri a vitális paraméterek mérésének indikációs körét, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menetét (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, oxigénszaturáció, vénás és artériás/kapilláris mintavétellel vérgáz paraméterek, pulzusszám és minőség, pulzusdeficit, kapilláris újratelítődési idő, non-invazív méréssel, valamint invazív mérés esetén az artériás és centrális vénás kanülön keresztül a vénás vérnyomás meghatározását). - Ismeri a betegmegfigyelő monitorok alkalmazásának menetét, a lázcsillapítási eljárások, az Allen teszt, a carotis massage, a Valsalva manőver és a végtagok Doppler áramlás vizsgálatának indikációs körét és a kivitelezés menetét, a vénás vérvétel, a vércukorszint mérés, valamint OGTT vizsgálat indikációs körét, eszközrendszerét és a kivitelezés menetét. - Részletesen ismeri a megbetegedések okát, tüneteit, diagnosztikáját, terápiáját, szakápolástanát, transzkulturális aspektusait, valamint az ezekkel kapcsolatos betegoktatási feladatokat az ellátás minden szintjén. - Átfogó ismeretekkel rendelkezik az ápolási folyamat hazai és nemzetközi elemeiről, standardjairól. - Széleskörűen ismeri a gyógyszeres terápia indikációját, a hatásmechanizmusokat, szövödményeket, mellékhatásokat és interakciókat, a különböző gyógyszerformák alkalmazását, ennek eszközrendszerét, a gyógyszerek dozírozását, és a gyógyszereléssel kapcsolatos ápolói feladatokat. - Átfogóan ismeri a menedzsment és ápolásvezetés szerepét, a team munka szervezésének alapelemeit, valamint ismeri a kliensek és hozzátartozóik egyéni és csoportos oktatására vonatkozó alapelveket. - Ismeri az EKG vizsgálat indikációs körét, típusait, a kivitelezésük menetét, a főbb ritmuszavarok EKG jeleit, a sürgős ritmuszavarok gyógyszeres, elektromos terápiájának kivitelezését (cardioversio, defibrilláció, külső pacemaker), a klinikai és biológiai halál jeleit, a BLS és ALS folyamatát, valamint a kardiológiai kórképekkel kapcsolatos szakápolói feladatokat. - Ismeri az oxigénterápia indikációit, kontraindikációit és veszélyeit, az oxigénterápia és az inhalációs terápia eszközrendszerét. - Ismeri az eszköz nélküli és az eszközös légútbiztosítási eljárások indikációs körét, kivitelezésük folyamatát és szakápolói teendőit. - Ismeri a mesterséges lélegeztetési formákat és módokat, a lélegeztetett beteg ellátásához kapcsolódó szakápolói feladatokat, a légút átjárhatóságát fenntartó beavatkozásokat és azok kivitelezésének menetét (légúti váladékleszívás, mellkasi fizioterápia), valamint a légúti mintavétel indikációs körét és kivitelezésének menetét. - Ismeri a gyógyszerekkel kapcsolatos előkészítési és adagolási feladatokat, a gyógyszerelés és a gyógyszerfelszívás eszközrendszerét. - Ismeri az intracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás injekciózás célját, a beadás lehetséges helyeit, a beadás szögét, a szükséges eszközrendszert és a beadás menetét, az infúziós terápia indikációit, céljait,

eszközrendszerét (infúziós pumpák, másodlagos, túlnyomásos infúziós terápia) és azok alkalmazását, a cseppszám kiszámításának menetét, az infúziós oldatok típusait, a kanülön keresztül történő gyógyszerelés és vérvétel folyamatát, valamint az EDA kanül alkalmazásának menetét. - Ismeri a hypodermoclysis, a perifériás vénabiztosítás (short, midline), és az intraosseális kanül indikációit, jellegzetes punkciós helyeit és eszközrendszereit, valamint a kanülok behelyezésének és alkalmazásának menetét. - Ismeri az egyéb centrális vénás kanülok behelyezésének menetét, valamint a kanülgondozási feladatokat. - Ismeri a fő vércsoportrendszereket, a kompatibilitási vizsgálatok kivitelezésének menetét, a fő vérkészítményeket, a transzfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési, betegmegfigyelési feladatokat, továbbá a transzfúziós terápia lehetséges szövődményeit és az ezzel kapcsolatos ápolói teendőket. - Ismeri a preoperatív, posztoperatív és intraoperatív vérmentési technikák eszközrendszerét és folyamatát, valamint a speciális ápolói feladatokat az eljárás során. - Ismeri a malnutríció tüneteit, a mesterséges táplálás indikációs körét, a mesterséges enterális (gyomorba és vékonybélbe) és parenterális táplálási formákat, módokat, eszközrendszereket, a tápszertípusokat, ismeri továbbá a nasogastricus Sengstaken-Blakemore, Linton szonda, és bizonyos postpylorikus szondák alkalmazásának menetét, és a szondák ápolásával kapcsolatos feladatokat, valamint a gyomoröblítés és gyomormosás indikációs körét, eszközrendszerét és kivitelezésük menetét. - Ismeri a vizeletgyűjtés, a mintavétel, a vizsgálat formáit, indikációit, eszközrendszerét és a kivitelezés menetét, ismeri a hólyag teltségi állapot vizsgálatának menetét, a vizeletinkontinencia formáit, a kapcsolódó diagnosztikus vizsgálatok indikációit és kivitelezésük menetét, prevenciósi stratégiáit, az egészségfejlesztési feladatokat, kezelési módjait és az alkalmazható segédeszközöket. - Ismeri a férfi és női kliens katéterezésének indikációit, a beavatkozás menetét és a katéter gondozási feladatokat, az urostoma és a suprapubicus katéter ápolási teendőit, valamint a betegoktatási feladatokat az önkatéterezés és hólyagtréning kapcsán. - Ismeri a széklet mintavételi és a székletvér vizsgálatok formáit, indikációs körét, azok eszközrendszerét és kivitelezését, a székletinkontinencia, diarrhoea, obstipatio tüneteit, terápiás és ápolási lehetőségeit (anális eszközök, skybalum eltávolítás, beöntések, bőrápolási teendők, gyógyszeres terápia), és ezek alkalmazásának menetét. - Ismeri az enterostomák típusait, indikációs körét, a stoma lehetséges helyének kimérését, meglévő stomák ápolási teendőit (Koch reservoir kezelés, stoma irrigálás, beöntés, fistuladrain kezelés), és az alkalmazható segédeszközöket. - Ismeri az elsődleges vérzéscsillapítási eljárásokat és az elsődleges sebellátás menetét, a sebtisztítás, a debridement különböző formáit és a sebkimetszés folyamatát, eszközrendszerét, a varratok, kapcsok, és egyéb szövetegyesítő eljárások alkalmazásának és eltávolításának indikációit és kivitelezését, a kompressziós kezelés, a VAC terápia és a Biopton lámpa indikációs körét és azok alkalmazásának lehetőségeit. - Ismeri a nehezen gyógyuló sebek, decubitus és műtéti sebek típusait, valamint azok komplex ellátásának folyamatát, az alkalmazható kötszertípusokat, ismeri a sebváladék mintavétel indikációit és menetét, a drainsövek alkalmazásának, drainpalack cseréjének indikációit és menetét, valamint az ezzel kapcsolatos bőrápolási feladatokat. - Ismeri az égett beteg bőrápolásával kapcsolatos ápolási teendőket, speciális ágyakat, fürdetési módszereket és a bőrátültetés utáni ápolási teendőket. - Ismeri a különböző punkciók eszközrendszerét és asszisztenciájának menetét, a hascsapolás és a sürgősségi detenzionálás indikációs körét és a kivitelezés menetét, a különböző punkciók utáni szakápolói feladatokat, a különböző típusú szívóberendezések működésének lényegét és azok alkalmazását. - Ismeri a népegészségügyi szolgáltatások, kiemelten a szűrővizsgálatok rendszerét és tudományos alapjait, meghatározott megbetegedések (így egyes daganatos megbetegedések) szűrővizsgálatainak indikációs körét (például méhnyakrákszűrés, emlők vizsgálata, prostata vizsgálata - RDV, egyes laboratóriumi vizsgálatok), kivitelezésük menetét és a kapott vizsgálati eredmények értékelésének a menetét. - Ismeri az egyes megbetegedések kapcsán a vizsgálati, diagnosztikus étrendeket és a

gyógyszer-táplálék interakciókat, valamint a betegélelmezési rendszereket. - Ismeri szakterületének szakmai irányelveit és protokolljait, jogszabályait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit. - Ismeri szakterületének dokumentációit, azok előállításának, kezelésének szabályait, adatszolgáltatási kötelezettségeinek formáit és módját. - Ismeri a szakterületével összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.

b) képességei - Képes az asepsis-antisepsis szabályai és a nozokómiális surveillance kritériumai, valamint az elkülönített hulladékgyűjtés szabályai szerint a munkafolyamatokat ellátni és elláttatni. - Képes mikrobiológiai ismeretei birtokában kórokozótól függően mintavétel alkalmazására. - Képes komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezésére, tudatállapot felmérő skálák alkalmazására, egyes laboratóriumi és képközpontú vizsgálatok eredményeinek értékelésére, állapot- és paraméterváltozás észlelésére és megfelelő cselekvésre. - Képes a vitális paraméterek megfigyelését (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, oxigénszaturáció, vénás és artériás, kapilláris mintavétellel vérgáz paraméterek, pulzusszám és kvalitások, pulzusdeficit, kapilláris újratelítődési idő, non-invazív méréssel, valamint invazív mérés esetén, az artériás és centrális vénás kanülön keresztül a vérnyomás meghatározását) protokollok szerint önállóan elrendelni és kivitelezni, a kapott eredményeket értékelni, az egészségest a kórostól, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotot felismerni. - Képes a betegmegfigyelő monitorok alkalmazására, a fizikális és gyógyszeres lázcsillapítás, az Allen-teszt, a carotis massage, a Valsalva manőver és a végtagok Doppler áramlás vizsgálatának elrendelésére és kivitelezésére, a vénás vérvétel eszközeinek önálló megválasztására, a beavatkozás kivitelezésére és a kapott eredmények értékelésére, vércukorszint mérés elrendelésére, a szükséges mintavétel kivitelezésére, a mérő eszköz használatára, valamint az OGTT vizsgálat kivitelezésére. - Képes a megbetegedések okainak, tüneteinek, diagnosztikájának, terápiájának komplex megértésére, az azokkal kapcsolatos kliensoktatási és szakápolási feladatok önálló elvégzésére az ellátás minden szintjén. - Képes önállóan komplex hazai és nemzetközi standardoknak megfelelő ápolási terv és folyamat összeállítására, az ápolók e munkájának irányítására. - Képes az alkalmazott gyógyszercsoportok indikációjával, hatásmechanizmusával, interakcióival, mellékhatásaival kapcsolatos munkaszervezési, tárolási, kliensoktatási és alkalmazási feladatok ellátására, képes protokollok alapján gyógyszer- és dózisrendelésre. - Képes komplex vezetői feladatok ellátására, paramedicinális ellátó team munkájának szervezeti egység szintű, valamint az adott kliens egyéni ellátása során történő koordinálására, betegoktatási programok és tájékoztatók kidolgozására. - Képes a higiénés szükségletek kielégítésével kapcsolatos önálló koordinatív (az intézményben alkalmazandó eszközök, eljárások, folyamatszervezés, az adott kliens esetében a kivitelezés elrendelésére) és közvetlen feladatok ellátására, a megfelelő ágytípus, ágyhelyzet, testhelyzet, kényelmi eszközök, betegmozgatási és mobilizációs eszközök, eljárások megválasztására és alkalmazására, valamint a folyamat koordinálására. - Képes a klinikai és biológiai halál felismerésére, EKG vizsgálat önálló elrendelésére és kivitelezésére, a főbb ritmuszavarok felismerésére, továbbá az életet veszélyeztető ritmuszavarok megszüntetésére elektroterápiával (automata külső defibrillátor alkalmazása, életet veszélyeztető állapotban defibrilláció). - Képes önállóan eszköz nélküli és eszközös alapszintű újraélesztés kivitelezésére (BLS), az ALS kivitelezésében történő közreműködésre, valamint képes alkalmazni a kiterjesztett újraélesztés eszközeit és gyógyszereit. - Képes az alkalmazandó FiO² elrendelésére, az alacsony- és magas áramlású oxigénbeviteli rendszer, valamint inhalációs eszköz megválasztására és alkalmazására. - Képes a légúti átjárhatóság biztosítására és fenntartására műfogásokkal és eszközökkel, a légzés asszisztált támogatására vagy kontrollált pótlására, a gépi lélegeztetési mód megválasztására, a lélegeztetett beteg megfigyelésére, ellátására, a lélegeztetésről történő leszoktatásra, a légúti váladékleszívás, a

mellkasi fizioterápia, emellett a légúti mintavétel elrendelésére és kivitelezésére. - Képes az előkészítési, gyógyszerfelszívási, gyógyszer adagolási feladatok ellátására, az intracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás injekciók beadási helyének, szögének, a szükséges eszközrendszernek a megválasztására, valamint az injekció beadására. - Képes az infúziós terápiával, a vénabiztosítással kapcsolatos felmérési feladatok ellátására, a kapott adatok értékelésével dönteni a hypodermoclysis, a perifériás vénabiztosítás (short, midline) szükségességéről, a punkció helyéről és eszközeiről. - Képes kanül behelyezésére, használatára, ápolására és eltávolítására, intraosseális kanül behelyezésére, használatára, ápolására és eltávolítására, centrális vénás kanül esetén képes asszisztálni a beavatkozáshoz, képes használni, ápolni és eltávolítani. - Képes az infúziós terápia előkészítésére és kivitelezésére, a cseppszám kiszámítására, beállítására, infúziós pumpák használatára, másodlagos, túlnyomásos infúziós terápia, kanülon keresztül történő gyógyszerelés és vérvétel kivitelezésére, EDA kanül alkalmazására, dehidráció esetén önállóan folyadékpótlás megkezdésére fiziológias összetételű oldattal intravénás úton. - Képes a transzfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési feladatok (vércsoport-meghatározás, biológiai próba, vérkészítmény beadása, betegmegfigyelés, szövödményekkel kapcsolatos sürgős beavatkozások, dokumentációs feladatok) ellátására, valamint a preoperatív-, postoperatív- és intraoperatív vérmentési technikák alkalmazására. - Képes a kliens állapotával összhangban a táplálkozási szükséglet kielégítésével kapcsolatos ápolási feladatok megszervezésére és kivitelezésére, felismeri a malnutríciót és önállóan dönt a mesterséges táplálás elrendeléséről, a szonda típusáról, a táplálás formájáról, módjáról és a beadandó tápszerről, tápoldatról. - Képes nasogastricus és meghatározott körű postpyloricus szondák levezetésének és eltávolításának, valamint gyomoröblítés és gyomormosás elrendelésére és kivitelezésére, a szondák, kanülok ápolására, valamint a kanülon keresztüli gyógyszerbeadásra. - Képes a vizeletürítés szükségletével kapcsolatos ápolói feladatok ellátására és irányítására. - Képes alkalmazni a vizeletgyűjtési- mintavételi- vizsgálati eljárásokat, képes a hólyag teltségi állapotának vizsgálatára, a diagnózis megállapításához tartozó diagnosztikus vizsgálatok indikálására és kivitelezésére, a vizeletinkontinenciával kapcsolatos prevenciók stratégiák kialakítására és alkalmazására, egészségfejlesztési feladatok elvégzésére. - Képes elrendelni a vizeletinkontinencia kezelésének eszközeit, indokolt esetben a férfi és női kliens katéterezését, képes a beavatkozások kivitelezésére, a katéter gondozására, a leszoktatási és eltávolítási feladatok elrendelésére és kivitelezésére, önkatéterezés és hólyagtréning oktatására, az urostoma és a suprapubikus katéter ápolására, önállóan felírja az inkontinencia segédeszközeit. - Képes a székletürítés szükségletével kapcsolatos ápolói feladatok ellátására és irányítására. - Képes a széklet mintavétel, a székletvizsgálat elrendelésére, székletinkontinencia, diarrhoea, obstipatio esetén önállóan dönt a szükséges terapiáról (anális eszközök, skybalum eltávolítás, beöntések formái, gyógyszeres), továbbá képes a megfelelő beavatkozások kivitelezésére, bőrápolási teendők ellátására. - Képes önállóan az enterostomák helyének meghatározására, a stoma állapotának felmérésére, a meglévő stomák ápolására, Koch rezervoár kezelés kivitelezésére, stoma irrigálására, beöntés, fistula-drain kezelés kivitelezésére és a segédeszközök felírására. - Képes kivitelezni az elsődleges vérzéscsillapítási eljárásokat és az elsődleges sebellátást. - Képes a sebtisztítás, a debridement különböző formái, és protokollok alapján varratok, kapcsok behelyezésére és eltávolítására, és egyéb szövetegyesítő eljárások alkalmazására, kompressziós kezelés, VAC terápia, Biopton lámpa alkalmazására. - Képes a nehezen gyógyuló sebek, dekubitus és műtéti sebek komplex ellátására, sebváladék mintavételre, a kötszerek megválasztására és felírására, draincsövek behelyezésére és eltávolítására, a bőrápolásra, a drainpalack cseréjére. - Képes az égési sérülés mértékének megfelelő betegágy megválasztására, a súlyosan égett beteg terápiás fürdetésére és a sebkezelés elvégzésére. - Képes asszisztálni punkciók esetén, valamint orvosi rendelésre önállóan kivitelezni a

hascapolást, akut helyzetekben a sürgősségi detenzionálást, képes a punkciók utáni szakápolási feladatok ellátására, a különböző szívóberendezések alkalmazására. - Képes a szűrővizsgálatok rendszerének átlátására, értelmezésére, egyének és közösségek szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tájékoztatására, meghatározott megbetegedések (például.: egyes daganatos megbetegedések) szűrővizsgálatainak kivitelezésére (például.: méhnyakrákszűrés, emlők vizsgálata, prosztatata vizsgálata - RDV), illetve egyes laboratóriumi vizsgálatok protokoll alapján történő indikálására. - Képes a páciens számára alapvető étrendi javaslatok megfogalmazására és képes átlátni a betegélelmezés folyamatát. - Képes a napi ápolói vizitek vezetésére, a helyi infekciókontroll szabályainak alkalmazására, a beteg és a személyzet biztonságának elősegítésére, a kritikus, nem várt események, szövődmények felismerésére, minimalizálására, esetmegbeszélések szervezésére, útmutatók, protokollok, ápolási csomagok kialakítására és alkalmazására, a súlyossági, állapotjellemező pontrendszerek alkalmazására. - Képes az ügyfélmenedzsmentre, az egészségterv egyénre szabására, a betegútmenedzsmentre, szervez, támogat, ellenőriz. - Képes a panaszkezelésre, az egészségszervezési szakmai irányelvek, tevékenységelemek és szolgáltatási folyamat menedzselésére, adatok kezelésére, jelentések értelmezésére, megosztására, az egyén elégedettségének nyomon követésére, fejlesztésére, a kapcsolattartásra az egyénnel, az orvos szakmai és segítő teamekkel. - Képes az egészséges életmód megalapozására, az egészségfejlesztésre, az egészségtanácsadással kapcsolatos tevékenységek kidolgozására, megvalósítására az egészségügyi, szociális, nevelési-oktatási intézményekben, civil szervezetekben az egészségfejlesztés feltételeinek kialakítására, egészségfejlesztő projektek kidolgozására; egészségfejlesztő, életmódprogramok gyakorlati megvalósítására, a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására. - Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására. - Képes a szakterületén elvárt dokumentáció pontos vezetésére, megfelelő minőségű adatok szolgáltatására, a szakterületén alkalmazott informatikai programok használatára.

c) attitűdje - Munkáját az emberi élet védelmét, a beteg jól létét középpontba állítva korrekt szakmai magatartás jellemzi. - Nyitott a szakterületének új eredményei, kutatásai, fejlesztései iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására. - Munkája során figyelembe veszi a kliens biológiai állapotát (testi, szervezeti egészségét), a lelki (szellemi, érzelmi, törekvéses) tulajdonságait és a társadalmi együttélésből adódó szociokulturális státuszát (anyagi-gazdasági helyzetét, családi harmóniáját, társadalmi beilleszkedési zavarait), és ezek együttes hatásrendszerében ítéli meg tennivalóit. - Elkötelezett a magas szintű ellátás megvalósításában. - Törekszik az önképzésre. - Szakmai kihívásokra relevánsan reagál. - Korrekt szakmai kapcsolatokra törekszik és etikusan viszonyul mások szakmai eredményeihez.

d) autonómiája és felelőssége - Munkáját hivatásszerűen, felelősen, a szakmája etika normáinak betartásával, a mindenkori hatályos jogszabályielőírásokat betartva önállóan vagy team-tagjaként végzi. - Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, tudatában van azok lehetséges következményeinek, önállóan dönt. - Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően. - Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója. - Önállóan alkalmazza szakterületén a különböző jogszabályokban rögzített eljárásokat, módszereket hatás- és feladatkörében folyamatos önellenőrzés mellett.

7.1.2.2. Dietetikus szakirányon továbbá a dietetikus

a) tudása - Ismeri az egészséges táplálkozás követelményeit, a helytelen táplálkozás egészségkárosító hatásait, a megelőzés módjait és lehetőségeit. - Ismeri a különböző korosztályok, állapotok (például. várandósok, szoptató anyák) táplálkozási sajátosságait és szükségleteit. - Tudja a gyakoribb betegségek és betegségi típusok etiológiai tényezőit, fontosabb morfológiai és funkcionális jellemzőit, patomechanizmusait és a dietoterápia lehetőségeit. - Ismeri az ételmezési üzemre vonatkozó általános követelményeket, a korszerű ételkészítési technológiákat és a diétás konyhatechnológia eljárásait, alkalmazási lehetőségeit. - Ismeri az ételek tápanyag-összetételét, az ételkészítés során abban végbemenő változásokat és a tápanyagok szerepét az egészséges és a beteg ember táplálkozásában. - Különbséget tud tenni az egyes diéták között az energiatartalom, az összetétel és az ételkészítés alapján. - Ismeri az étlaptervezés alapvető szabályait. - Ismeri a dietoterápiás eljárás (Nutrition Care Process), a táplálásterápia részeit. - Felismeri a tápláltsági állapotban bekövetkező változást. - Ismeri a különböző táplálási formákat és lehetőségeket, valamint ismeri az aktuális szakmai ajánlásokat. - Ismeri az ételmezés területén adódó nosocomialis ártalmakat, azok megelőzésének, kiküszöbölésének módjait, valamint az ételmezés higiéné előírásait. - Ismeri a dietetika szakmai szókincsét, fogalomtárát. - Ismeri a táplálkozási tanácsadás során alkalmazandó kommunikációs technikákat és a táplálkozás változtatását elérő módszereket, az egyéni és csoportos szaktanácsadás területén egyaránt. - Tisztában van az aktuális szakmai és etikai irányelvekkel. - Ismeri a különböző üzemeltetők (önkormányzat, vállalkozási formák) által működtetett ételmezési üzemek menedzsment feladatait. - Ismeri a releváns étrendtervező- és ételmezési programokat. - Ismeri szerepét és kapcsolódását az egyéb szakmákhoz az egészségügyi és szociális ellátáson belül. - Ismeri a dietetikusi feladatokat a klinikum, a prevenció és az adminisztráció területén valamint a vezetői dietetikus munkakörben, továbbá az ételmezésvezetői munkakörben is. - Ismeri a speciális dietetikai területeket (sport, wellness). - Ismeri és megérti a dietetikai dokumentáció jelentőségét a hatályos jogszabály értelmében.

b) képességei - Képes táplálkozási és ételmezési szakemberként a dietoterápia önálló művelésére. - Megszervezi az ételmezési üzem munkafolyamatait és irányítja az ételmezési szolgálatot. - Alkalmos ételmezési minőségbiztosítási rendszerek folyamatos működtetésére, a vendéglátás területén is képes az ételmezési üzem vezetésére. - Kialakítja a kulturált étkeztetés feltételeit és körülményeit. - Megszervezi és megvalósítja a diétás étkeztetést. - Képes egészségesek és betegek körében az egyéni és csoportos dietetikai szaktanácsadásra. - Képes az alapellátásban és a praxisközösségekben a gyógyító team tagjaként szaktudásának megfelelő feladatot ellátni. - Képes a tápláltsági állapot felmérésére és meghatározására. - Képes a megfelelő szakmai információkat (orvosi, biokémia, táplálkozási, antropometriai, ételmiszer-fogyasztási, szociális, kulturális, pénzügyi) összegyűjteni, rendszerezni és elemezni, valamint ezek birtokában a dietoterápia megtervezésére és megvalósítására, egyéni táplálási terv kialakítására. - Képes prioritásokat felállítani a megvalósítható dietetikai célok kitűzése érdekében. - Képes a dietoterápia adekvát módosítására. - Javaslatot tud tenni a megfelelő táplálási formára. - Képes megfelelő étrendet tervezni korcsoportnak és egészségi állapotnak megfelelően, akár speciális étlaptervező programok felhasználásával. - Javaslatot tud tenni ételmiszeripari cégek felé tápanyagtartalomra, összetételre. - Használja a dietetika szakmai szókincsét, fogalomtárát. - Alkalmazza a megfelelő kommunikációs technikákat a táplálkozási tanácsadás során, egyéni és csoportos formában egyaránt. - Képes motiválni az egyént a táplálkozásában bekövetkező változásra. - Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldására szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására. - Részt tud venni az egészségügyi, illetve szociális ellátásban a megelőző, gyógyító, gondozó és rehabilitációs munka folyamataiban a dietetikával összefüggésben. - Képes az alapellátásban és a praxisközösségekben a gyógyító

team tagjaként szaktudásának megfelelő feladatot ellátni. - Képes használni és megérteni a dietetikai szakterület jellemző hazai és nemzetközi irodalmát. - A dietetikai dokumentációt vezeti és fejleszti, a hatályos jogszabályok figyelembevételével. - Saját szakterületén felismeri az összefüggéseket, értékeli az eredményeket, tapasztalatokat.

c) attitűdje - Tiszteletben tartja mások táplálkozással kapcsolatos vallási, etnikai és morális érzékenységét. - Interperszonális kapcsolataiban kifejezi mások iránti megbecsülését, méltósággal viselkedik, az egyéni jogokat és autonómiát szem előtt tartva. - Alkalmas önmaga hatékony menedzselésére. - Tud team-tagként dolgozni és vezetői tulajdonságokat felmutatni. - Másokkal együtt tud működni, valamint tárgyalási és kompromisszumkészségét fejleszteni. - A rendelkezésre álló információkat kritikusan elemzi és értelmezi. - Törekszik a szakmai érdeklődését elmélyíteni, megszilárdítani, fogékony az újabb ismeretek elsajátítására, motivált a saját ismeretanyagának folyamatos bővítésére. - Elkötelezettség és igény jellemzi a minőségi munkára. - Kreatív problémamegoldásra törekszik, ugyanakkor felismeri tudásának határait és segítséget tud kérni. - Empátia és lojalitás jellemzi a betegekkel és munkatársaival való kapcsolatában. - Elfogulatlanság és prekonceptió nélküliség jellemzi a tanácsadás során. - Támogatja az egyént táplálkozásának változtatásában. - Kommunikációs képességei lehetővé teszik más szakmákkal való együttműködésre. - Tudatosan vállalja a dietetika szakma etikai normáit. - Elfogadja és hitelesen közvetíti a dietetikus szakma társadalmi szerepét és értékeit.

d) autonómiája és felelőssége - Szakmáján belül feladatait önállóan végzi (a megfelelő dietoterápia alkalmazása, megtervezése, gyakorlati kivitelezése, táplálási terv felállítása, eredmények kiértékelése). - Szakmai ismeretek birtokában az adott feladatnak megfelelően hatékony döntést hoz és ezt képes megvalósítani. - Személyes felelősséget vállal döntéseiről és tevékenységéért. - Döntéseit alátámasztja kellő ismereteivel, megindokolja azok háttérét tudományos ismereteivel. - Felelősséget érez az egyén, a beteg dietetikai ismereteinek és táplálkozási szokásainak befolyásolásában. - Felelős döntéseket tud hozni a dietetika alapvető kérdéseiben. - Vállalja a modern táplálkozási ismeretek érvényre juttatását a prevenció minden területén. - Mások munkáját vezeti és irányítja (élelmezésvezetőként, vezető dietetikusként). - Szerepet vállal a megoldandó problémák megértésében, szakterülete speciális problémáinak biztonságos megoldásában. - Kezdeményező az eredeti ötletek felvetésében. - Képes az önellenőrzésre. - Törekszik arra, hogy a problémákat a társszakmákkal együttműködve oldják meg a kliens érdekében, egyenrangú partner a szakmai kooperációban. - A gondozó team, vagy táplálási team tagjaként együttműködik a dietetikai és táplálási feladatok ellátásában. - Felelősséget vállal a megfelelő forrásfelhasználásért. - A dietetikai munkát hatékonyan tervezi, végzi és dokumentálja a szolgáltatási tevékenység szabályainak megfelelően. - A dietetikus hivatást nemzeti és nemzetközi eljárásoknak, szabályozásoknak (jogi, szakmai kollégiumi) és etikai irányelveknek megfelelően gyakorolja.